

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Svenska 2

Tema: Litteraturens roll som motstånd och kritik

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Denna lektion syftar till att undersöka litteraturens funktion som ett verktyg för motstånd och kritik av sociala orättvisor, samt hur författare använder sina verk för att ifrågasätta rådande normer och förändra samhälleliga attityder. Eleverna ska också få insikter i hur litteratur kan påverka förändringar i samhälle och politik.

Kunskapskrav

Eleven kan analysera och diskutera litterära verk i relation till samhällskritik och motstånd. Eleven kan ge exempel på hur dessa verk har bidragit till eller påverkat social förändring och kan reflektera över litteraturens funktioner i ett större samhälleligt perspektiv.

Lärlarleda instruktioner

Introduktion till litteratur som motstånd (10 min)

- Diskutera hur litteratur historiskt har använts för att ifrågasätta auktoriteter och normer.
- Fråga eleverna om exempel på författare eller verk som de känner till som har använt detta grepp.

Presentation av exemplettexter (15 min)

- Introducera texter som "Boktjuven" av Markus Zusak eller "Kriget är ett sätt att döda" av Niklas Orrenius, som uttalat kritiserar samhällsliga situationer.
- Läs utvalda passager och analysera språket och stilistiska grepp som används för att uttrycka kritik.

Gruppdiskussion om teman som motstånd (15 min)

- Dela in eleverna i grupper och ge dem i uppdrag att diskutera olika teman kring hur litteraturen används som motstånd – exempelvis kolonialism, feminism, och social rättvisa.
- Be dem förbereda en kort redovisning av sina diskussioner.

Reflektion kring litteraturens påverkan (5 min)

- Samla de insikter och exempel grupperna delat, och sammanfatta dessa till en gemensam förståelse för litteraturens roll i samhällsdebatten.

Sammanfattning och avslutning (5 min)

- Sammanfatta lektionens centrala teman och informera eleverna om kommande skrivuppgift som bygger på dagens diskussioner.

Aktivitet

Eleverna ska skriva en reflekterande text (250-300 ord) om ett specifikt litterärt verk som de

anser använder språket som ett motståndswerktyg. De ska ge exempel från texten för att illustrera sin analys.

Beräknad tidsåtgång: 15 minuter

Exit-ticket

- Vad innebär litteraturens funktion som motstånd?
 - Att använda skrivande för att kritisera och utmana rådande normer och ge röst åt marginaliserade grupper.
- Ge exempel på hur ett litterärt verk kan kritisera samhället.
 - Genom att belysa sociala orättvisor eller utmana fördomar, inklusive skildring av livsvillkor.
- Vilken roll spelar författaren i att skapa samhällskritik?
 - Författaren har möjlighet att påverka läsarnas tankar och känslor, samt sätta ljus på viktiga frågor.
- Hur kan litterära verk påverka politiska beslut?
 - Litteratur kan väcka opinion och mobilisera rörelser för förändring.
- Hur relaterar litterära teman till nutida samhällsfrågor?
 - Teman som rasism och miljöförändringar kan speglas i både litteratur och aktuella debatter.

Hemläxa

Skriv en djupgående analys (400-500 ord) av hur ett valt litterärt verk använder språket som ett verktyg för motstånd, med referenser till en historisk kontext och personliga reflektioner.

Fördjupningsuppgift

Eleverna kan göra en mer omfattande studie (600-800 ord) av en litterär tradition eller rörelse som har använt litteratur som ett motståndswerktyg, och reflektera över dess påverkan på samhällsnormer och förändringar.

Förslag för nästa lektion

Tema: Litteratur och identitet

Den nästa lektion kan fokusera på hur litteratur kan utforska och forma identiteter, övervägande kring hur olika kulturella och sociala bakgrunder påverkar karakterer och berättelser. Eleverna får analysera skönlitterära verk för att se hur identitetsfrågor skildras, med fokus på mångfald

och inkludering i litteraturen.

Förberedelser

- Välj och förbered litterära verk som är representativa för motstånd och kritik.
- Skapa diskussionsfrågor för grupperna att använda under lektionen.
- Förbered material för den reflekterande text som eleverna ska skriva hem.